

Kerem Ozan Bayraktar ve Aylime Aslı Demir. Fotoğraf: Berge Arabian

'Koloni': İnsan olma mücadelesi

Beğen 173

Paylaş

Tweetle

Paylaş

Lusyen Kopar 03.02.2018

KÜLTÜR SANAT

Sultanahmet'teki Abud Efendi Konağı, 23 Aralık'tan beri, 'Koloni' adlı, sıradışı bir sergiye ev sahipliği yapıyor. Lusyen Kopar, Kaos GL'nin düzenlediği sergiyi küratörü Aylime Aslı Demir ve sanatçı Kerem Ozan Bayraktar'la konuştu.

Ahşap odaların birinden diğerine geçerken Dynasty Handbag'le sinek kuşu, Gökçe Yiğitel'le bir gelincik, Kerem Ozan Bayraktar'la arı veya orkide olmaya çalıştım. Mary Maggic'in ilaç yapan ev kadınlarını seyredip, östrojenin önemini kavradım. Nilbar Güreş'in astığı bir pantolona bakıp geçmişin izlerini, yaşanmışlıkları düşündüm. İris Ergül'ün 'Omurga' eseriyle omurgasızlığı algılamaya çalıştım. Silikonda küf oldum, makinede ışık... Resim oldum, hayvanları nasıl sömürdüğümüzü anlamaya çabaladım, hatta zamanda yolculuk bile yaptım, ama beni en çok etkileyen, Yavuz Erkan'ın fotoğraflarından oluşan seçki oldu. Masanın üzerinde gördüğüm her şey, kan toniği, bir anneden gelen böbrek taşları, patlayan şeker, kahverengi bir cam şişeden kırık parçalar, Georges Bataille'in 'Visions of Excess' kitabının sondan ikinci sayfasından kopmuş bölümler, cam filmi aparatı, siyah bir torbanın sapı, çamaşır suyu, elma sirkesi, ışık... Üzülerek anladım ki ben sanatın sığ sularında dolaşan biriyim, ne kadar kulaç atarsam atayım. Keşke meditasyon odasında daha çok kalsaydım, o ses bana huzur vermişti.

'Koloni'yi oluşturan sanatçılar ve katılımcıları Ursula Mayer, Erinç Seymen, Uğur Engin Deniz, Daria Martin, Katja Novitskova, Furkan Öztekin, Aykan Safoğlu, İz Öztat, Zişan, Mariah Garnett, Umut Yıldırım, Yasemin Nur, 'İyi Saatte Olsunlar' ve bu sergide emeği geçen herkesin önünde, bize sanatın sınırsızlığını gösterdikleri için, saygıyla eğiliyorum.

'Koloni', Kaos GL'nin güncel sanat alanında yaptığı ikinci sergi. Kaos GL olarak neden sergilere yöneldiğinizden bahsedebilir misiniz?

Aylime Demir: Mekânların kapatıldığı, eylemlerin yapılamadığı, faaliyetlerin yasaklandığı bir dönemde yaşıyoruz. Düzenlediğimiz konferanslar, eğitimler dışında başka nerede bir tartışma zemini oluşturabiliriz diye düşünüyorduk. Sanatsal, kültürel faaliyetler bu alanlardan biriydi. Dolayısıyla Kaos GL olarak sergi yapmak, sanatın diliyle ve hissiyle bunu kavramaya çalışmak için güncel sanat alanında işler üretmeye başladık. İlki, LGBTİ hareketin geçmişine bakan, bu coğrafyaya ait, LGBTİ içerikli çeşitli materyallerin sergilendiği; hem bir arşiv niteliğinde, hem de harekete ışık tutan bir sergiydi. O sergide, işleri daha önce Kaos GL'de yer almış sanatçıların güncel çalışmaları da bulunuyordu.

'Koloni'de ise bir tema üzerine çalıştık. Bu çalışmayı, Ankara'da faaliyetlerimizin yasaklandığı dönemde yaptık. İnsan olmak için kölelerin, sakatların, kadınların nasıl bir mücadele verdiğini biliyoruz. 'Koloni', bu araştırma üzerine ortaya çıktı. Sergide yer alan eserlerin çoğu, queer sanatçılara ait, formsuzluğu, farklı üretim şekillerini ve arayışı yansıtan işler.

'Koloni'de türler arasında etik bir ilişki nasıl kurulabilir diye tartıştık. Bu ekolojik yıkımın, savaş tahribatının arasında, en insanlık dışı olarak gösterilen LGBT'lerin belki de en kapsayıcı insan tartışmasını yürütebileceğini düşündük. Kevser Güler ve Derya Bayraktaroğlu ile çalışmaya başladık ve ortaya bu sergi çıktı.

'Koloni' ismi nereden geliyor?

A.D.: Mekândan ve sergide yer alan işlerden... Bu mekâna sabit yapılar, duvarlar inşa etmek yerine, misafir gibi, geçici olmak istedik. Amacımız bir şekilde buraya gelmek, etkileşime girmek ve bu etkileşimle şekillenmekti. Bizim kolonimiz burada bir araya geldi ve burada büyüyor.

Sergi başka ülkelerden davet aldı mı?

A.D.: Almanya'dan bir davet aldık. İstanbul'daki sergimiz 3 Şubat'ta kapanıyor ama eserlerimiz 9 Mart ile 15 Nisan arasında Berlin'de sergilenecek.

Sergi beklediğiniz ilgiyi gördü mü?

A.D.: İlgi beklediğimizden daha yoğundu. Duyuru konusunda başlarda biraz sorun yaşadık ama açılışa yaklaşık 400 kişi katıldı. Sergi her gün çok sayıda ziyaretçiyi alıyor, yani 'koloni' sürekli olarak birileriyle bir şekilde etkileşime giriyor.

Arı ile orkide arasındaki bağ

'Mimikri' adlı işinizden söz eder misiniz?

Kerem Bayraktar: Orkide, makine, insan ve hayvan gibi türler arasındaki ilişkisinin günümüzde endüstri ile birlikte geldiği melezleşmiş hali gösteriyor. Bu türler arasındaki ilişkilerde, insanı merkeze koyup diğer türleri ayırmak yerine, hepsine eşit mesafeden yaklaşıp, bu türler birbirini nasıl etkiliyor sorusuna odaklanıyor.

Çekimleri neden Türkiye'de herhangi bir serada değil de Hollanda'da yaptınız?

K.B.: Orkidenin dünyaya dağıtıldığı yerlerden birini gözlemlemek istedim. Kendi evimdeki orkideye bakarken bu nerden geliyor diye merak edip araştırdım, Bursa'da büyük bir sera olduğunu öğrendim ama Hollanda'daki kadar geniş değildi.

'Mimikri'de arıların nasıl bir rolü var?

K.B.: Çiçek ile böcek ilişkisinden dolayı arıyı seçtim. Arılar ile orkideler arasında özel bir bağ var. Orkideler bazı arı türlerini taklit edebiliyor, onlar gibi görünebiliyorlar. Fikrin çıkış noktası da bu. Orkide dişi, erkek veya besin veren bitki gibi; başka bir şey gibi görünüp, bir şekilde arının ona yönelmesini ve orkidenin çoğalmasını sağlıyor. Orkide aynı stratejiyi insanda da uyguluyor. Estetiğiyle, güzelliğiyle bizleri de kandırıyor ve biz de onu üretiyoruz. Aslında arıdan pek de farklı davranmıyoruz. Orkide durduğu yerde duruyor, karşılıklı bir evrim var sadece.

Orkidenin şekil değiştirmesi, kur yaptığı anlamına gelebilir mi?

K.B.: Biz onu öyle okuyoruz. Bilinçli bir şey yapmıyor sonuçta. Bir taraftan da biz onu kullanıyoruz aslında. Salt estetiği ticari bir amaca dönüştürüp milyonlarca orkide üretiyoruz ve bireyselliğini yok ediyoruz. Sadece orkide türüne hizmet ediyoruz bu sefer de. O türün dengesizce çoğalmasını sağlıyoruz.

Burada arı, 'kullanılan hayvan' rolünde mi?

K.B.: Hayır. Orkide ile arının genel biyolojik tarihteki evrimine bakarsak ikisinin de birbirine mecbur olduğunu görüyoruz. Birini formülden kaldırırsak, diğeri yaşamına devam edemiyor. Diyelim ki, arı besin almak için orkideye gidiyor ama besine ulaşamıyor. Bu şekilde orkide-arı popülasyonu dengeleniyor olabilir. Arının besin alması için orkidelerin çoğalması, orkidelerin çoğalması için de arıların orkidelerin üzerinde dolaşması lazım. Dolayısıyla burada birinin diğerinin üzerinde baskı kurup onu yok etmesi gibi bir şey söz konusu değil. Ancak işin içine insan girince bu denge değişiyor. Bir anda milyonlarca orkide üretiliyor, dolayısıyla orkidenin arıya olan gereksinimi de ortadan kalkıyor.

'Koloni' sergisi 3 Şubat Cumartesi günü sona erecek.